



PROJEKT ŚWIATOWID



METODOLOGIA

- **Metoda:** jakościowa
- **Technika badawcza:** FGI online (platforma ZOOM)
- **Liczba sesji FGI online:** 3
- **Liczba respondentów / 1 sesja:** 6
- **Czas trwania sesji:** 2 h
- **Termin realizacji sesji FGI online:** 31.08-1.09 2022 r

Kryteria dla wszystkich grup: mix płci, wieku (21-65 lat), zawodów, wykształcenia, dochodu na członka gospodarstwa domowego.

**OBLĘŻONA
TWIERDZA**

A dramatic fantasy illustration depicting a city under siege. In the background, a large, multi-tiered stone fortress or city wall is engulfed in flames and thick black smoke billows into the sky. In the foreground, a chaotic battle scene unfolds. On the left, several large, dark dragons with glowing blue eyes and wings are attacking. In the center and right, a massive army of orcs, armed with spears and banners, is engaged in combat. The ground is littered with fallen soldiers and weapons. The overall atmosphere is one of intense destruction and warfare.

POLKI

POLACY

RZECZYWISTOŚĆ



POLKI

POLACY

RZECZYWISTOŚĆ

rozdawnictwo



POLKI

POLACY

RZECZYWISTOŚĆ

rozdawnictwo

Ziobro

POLKI

POLACY

RZECZYWISTOŚĆ

rozdawnictwo

Ziobro

kłamstwa



POLKI

POLACY

polaryzacja

RZECZYWISTOŚĆ

rozdawnictwo

Ziobro

kłamstwa



POLKI

POLACY

polaryzacja

RZECZYWISTOŚĆ

Ukraińcy

kłamstwa

rozdawnictwo

Ziobro



POLKI

POLACY

polaryzacja

raty kredytów

RZECZYWISTOŚĆ

Ukraińcy

kłamstwa

rozdawnictwo

Ziobro



POLKI

POLACY

polaryzacja

reparacje

raty kredytów

RZECZYWISTOŚĆ

Ukraińcy

kłamstwa

rozdawnictwo

Ziobro

POLKI

POLACY

polaryzacja

reparacje

raty kredytów

RZECZYWISTOŚĆ

Ukraińcy

kłamstwa

rozdawnictwo

ceny w sklepach

Ziobro

POLKI

POLACY

polaryzacja

reparacje

raty kredytów

RZECZYWISTOŚĆ

Ukraińcy

kłamstwa

rozdawnictwo

ceny w sklepach

Ziobro

zarobki



POLKI

POLACY

polaryzacja

raty kredytów

RZECZYWISTOŚĆ

zima

reparacje

Ukraińcy

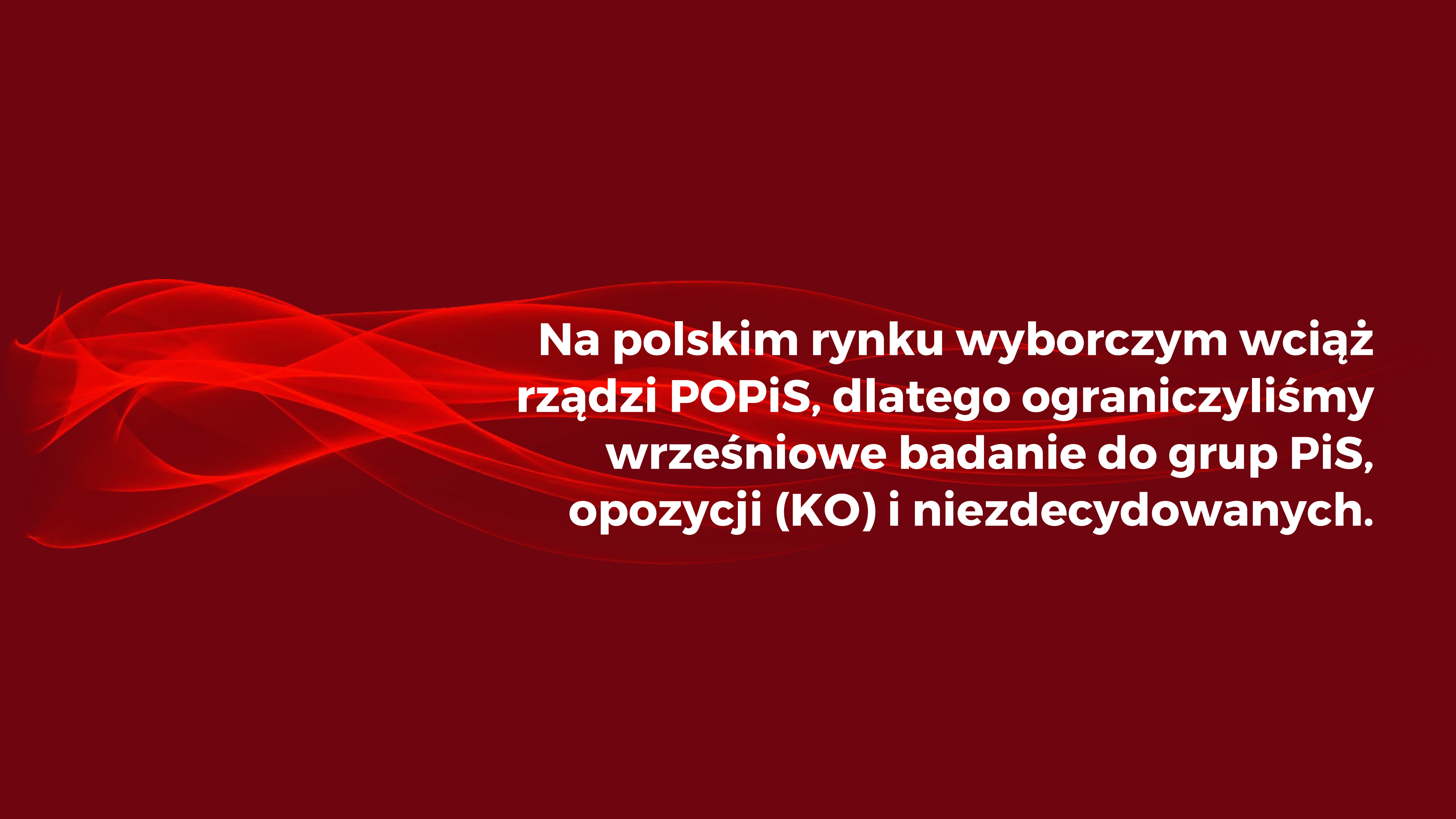
kłamstwa

rozdawnictwo

ceny w sklepach

Ziobro

zarobki



**Na polskim rynku wyborczym wciąż
rządzi POPiS, dlatego ograniczyliśmy
wrześniowe badanie do grup PiS,
opozycji (KO) i niezdecydowanych.**



wyborca PiS

„UMIARKOWANY OPTYMISTA”

nastroj

- Lepsze nastroje niż w innych grupach, wyczuwalnie większy margines na swobodę i zadowolenie.
- Nie tyle „jest źle”, co „nie wiadomo, jak będzie”.
- Zastrzeżenia na tle silnych podziałów w PL.

plusy

- Pomoc uchodźcom z Ukrainy – umiemy się zjednoczyć pod presją i pomimo presji. Nie jest idealnie, ale w sytuacji kryzysowej jesteśmy silni.
- Istniejące świadczenia socjalne.
- Wsparcie dla walczącej Ukrainy.

minusy

- Irytacja na tle rozdawnictwa – socjal sam w sobie OK, ale zasady przydzielania już nie. Ciężko pracujący nie mogą mieć gorzej, niż osoby na socjalu.
- Ekspansywna obecność Ukraińców.



wyborca KO

„PESYMISTA”

nastrój

- Wakacje były miłe, ale nastroje są kiepskie, docierają niepokojące informacje polityczne gospodarcze, chaos i drożyzna na rynku.
- Niepokój na tle nadchodzącej zimy.
- Ceny w sklepach rosną znacznie szybciej niż wypłaty.
- Rządzenie polega na przykrywaniu jednego problemu drugim problemem.
- Krytyczne spojrzenie na reparacje, jako temat zastępczy.

plusy

- Wybory w 2023.
- Szybkie ześliżnięcie się na mówienie o minusach: brak pomysłu na dostawy brakujących towarów w warunkach wojny.
- Pomoc uchodźcom z Ukrainy - rząd nie działa, ludzie działają.

minusy

- Irytacja na tle rozdawnictwa.
- Zepsute mechanizmy ekonomiczne, korupcja polityczna.
- Niewiara w kolejne, uczciwe wybory.
- Państwo niskiej jakości.

„DEFETYSTA”

nastrój

- Złe samopoczucie, bezradność, dotujące życie polityczne.
- Jednoznacznie krytyczna ocena rządu, memiczność.
- PiS nie ma mocnej konkurencji.
- Sprawowanie rządów z pomocą kłamstw jest skuteczne, udało się wytworzyć grupę lojalnie głosujących (starszych, gorzej wykształconych), konsumujących wyłącznie przekaz TVP.
- Krytyka możliwości głosowania dla Polaków mieszkających poza PL.
- Deklarowana intencja wyjazdu z PL.
- Dramatyczne wzrosty wysokości rat.

plusy

- Polacy - ludzie inteligentni i zaradni.
- Pomoc uchodźcom z Ukrainy – dzięki ludziom, a nie dzięki rządowi.
- Szybkie ześliżnięcie się na mówienie o minusach: polityka socjalna wobec uchodźców, ich przesadne znaczenie w PL, przywileje, granica z Białorusią.

minusy

- Irytacja na tle rozdawnictwa.
- Popsute relacje z UE.
- Złe rządy: kłamstwa, brak odpowiedzialności, tolerowanie Zbigniewa Ziobry.

wyborca niezdecydowany

CZY BĘDZIE Z TEGO JEDNA DRUŻYNA?



Z M O R Y





ZMORA 1

INFLACJA

Oczekiwanie wyższych zarobków

Spokój wyborców obozu rządzącego vs. defetyzm/pesymizm opozycji

wyborcy niezdecydowani opozycyjni

- Inflacja jest bardzo duża.
- Nie mówi się nam prawdy – półka sklepowa sugeruje bardzo duże podwyżki.
- Zarobki są niewysokie i nie rosną.
- Dodrukowywanie pieniądza powoduje inflację.
- Rząd nie ma jak walczyć z inflacją, bo żeby to się stało, musiałby słuchać ekonomistów, a to przyniosłoby spadek poparcia.
- Istnieje obawa o zdolność do pokrycia rachunków.
- Metody walki z inflacją nie są znane, myśli się przede wszystkim o zmianie warunków przyznawania socjału. Obniżenie inflacji przez wzrost bezrobocia wydaje się mało intuicyjne.
- Spadek jakości życia już jest odnotowywany, trzeba rezygnować z własnych lokali, nie ma sensu oszczędzać, trzeba zmieniać plany, obniżać jakość produktów, które się wykorzystuje.
- Bieda to brak środków na podstawowe potrzeby.

„miękki” elektorat KO

- Duże wzrosty cen, niepokojące zwłaszcza dla osób mających dzieci i kredyty.
- Nie widać, gdzie można by zaoszczędzić w sferze indywidualnej, ale widać dużo marnotrawstwa w sferze publicznej.
- Powodem inflacji jest wojna i nieumiejętne zarządzanie.
- Należałoby zatrzymać niekontrolowany socjal oraz zbędne projekty inwestycyjne typu CPK.
- Nie wiadomo, jak walczyć z inflacją, ale przydałoby się wprowadzenie do rządu fachowców oraz jakaś mocna osobowość ekonomisty (której jedna nie widać).
- Obawa przed spadkiem komfortu życia: nie będzie stać na drobne przyjemności.
- Bieda to niewyobrażalny brak pieniędzy.

„miękki” elektorat PiS

- Na rynku panują spekulacyjne zmiany cen.
- Potrzebne są wyższe zarobki do zniwelowania inflacji, dlatego szukamy dodatkowego zatrudnienia – choć nie jest to dobre ani dla zdrowia, ani dla relacji rodzinnych. Nie tak powinno być, że dla utrzymania poziomu życia trzeba więcej pracować.
- Inflacja wzięta się z dodruku pieniędzy i pożyczek z UE.
- Skala socjału też jest za duża, ludzie powinni się utrzymywać z własnej pracy.
- Obawy są, może nie na poziomie indywidualnym (bo tu działają tarcze), ale np. na poziomie działania polskich firm.
- Rezygnuje się z drobnych przyjemności, zastępuje produkty droższe tańszymi.
- Przed biedą chronią działania rządu.

Odkładamy inwestycje

Planujemy zakupy

Nie marnujemy jedzenia

Promocje uspokajają sumienie

Jeżeli pojawiają się duże niezbędne wydatki (RTV/AGD), to je realizujemy

**NASTROJE
KONSUMENCKIE**

**wyborcy niezdecydowani
opozycyjni**

- Ceny rosną, tego się nie da przegapić.
- Zamiast dużo kupować i dużo wyrzucać – ostrożność i kontrola cen, konsumpcja na bieżąco, oszczędności, mniej przyjemności.
- Wzrost znaczenia ceny przy zakupach.
- Rezygnacje z zakupów.
- Nie zostaje zaspokojona podstawowa potrzeba: skoro pracuję, to chcę, żeby było mnie stać, na rzeczy podstawowe i przyjemności też.

„miękki” elektorat KO

- Ceny zaczynają się robić kosmiczne.
- Strategie adaptacji: kupowanie więcej i zamrażanie na później, zakupy z kartką, weryfikacja stanu zapasów w kuchni.
- Obawa przed dużymi inwestycjami.
- Rozważanie emigracji.

„miękki” elektorat PiS

- Produkty drożeją, ale w kieszeni nie czuć tego aż tak po koszyku, bardziej po obniżającym się stopniowo standardzie życia – tak nie powinno być.
- A jednak ludzie kupują dużo w sklepach, a po ulicach jeżdżą nowe samochody – pieniądz w Polsce jednak jest.
- Trzeba umieć rozłożyć sobie wydatki i kupować na kredyt, to pozwala zachować komfort życia.



ZMORA 2

WOJNA

Zróźnicowane postawy:

Wyborcy KO i PiS – jednoznaczni w potrzebie i utrzymaniu wsparcia.

Niezdecydowani – dominacja własnych potrzeb nad racją stanu.

wyborcy niezdecydowani opozycyjni

- Duża amplituda wobec zaangażowania PL w UA: sceptycyzm i niechęć wobec antagonizowania (ryzyko dla nas) vs konieczność wspierania UA – „desakralizacja” postrzegania roli UA.
- Poczucie osamotnienia w UE.
- Wyrażna niechęć wobec uprzywilejowanej pozycji uchodźców UA w PL (tło ekonomiczne i socjalne), nie mogą mieć lepiej niż Polacy. Ukraińcy do pracy!
- Mimo wszystko, nie ma wyjścia innego niż popieranie UA, inaczej byłaby to zgoda na przemoc ze strony RU i zachęta do dalszej agresji.

„miękki” elektorat KO

- Poczucie zagrożenia wojną powszechną – przynależność do struktur międzynarodowych jest wsparciem. Polska jednak zachowuje się nieodpowiedzialnie, szuka wrogów.
- Wojna będzie długo trwała, nikt nie ustąpi, życzymy sukcesu UA, większość grupy jest z jej dalszą walką i odpieraniem RU.
- Widoczna jest słabość ONZ.
- Potrzebujemy rąk do pracy, także zapewnionych przez przyjazd uchodźców, którzy wchodzi w takie sektory rynku, jak Polacy w UK.

„miękki” elektorat PiS

- Jest niepokój, ale bez podążania za newsami. Temat powszedniejsze.
- Trochę irytacji na Ukraińców w PL – ale są też ich obrońcy.
- Wojna powinna się skończyć zwycięstwem UA. Nawet pomimo kosztów, bo życie ludzkie jest ważniejsze od cen w sklepach. A i tak dla nas lepiej, gdy walki toczą się na terenie UA, a nie PL.



ZMORA 3

ZIMA

wyborcy niezdecydowani opozycyjni

- Obawa przed wzrostami cen, w spółdzielniach i domach.
- Wszystko podrożeje.
- Nie wiadomo dokładnie, co nas czeka, ale nie będzie to raczej nic dobrego. Brak węgla przełoży się na dalsze wzrosty cen prądu.
- Społeczeństwo poniesie tego koszt psychiczny.
- Ludzie cały czas palą czym popadnie, a teraz jeszcze się to pogorszy. Ale nie ma wyjścia.
- Wina leży po stronie rządu, który nie dopilnował tematu.

„miękki” elektorat KO

- Nadzieje na łagodną zimę.
- Strategie adaptacji: ograniczanie powierzchni grzewczej, wyjazdy na zimę za granicę.
- Obawy, niepewność. Czy będzie nas stać na normalne życie?
- Przygotowania do zamykania szkół nie napawają optymizmem
- Polska nie ma planu, na czym oszczędzać energię, podczas gdy na Zachodzie takie plany istnieją
- Jako Polska zaniedbaliśmy czas na modernizację energetyki w kierunku OZE
- Klimat traci na znaczeniu w tym momencie, ale być może cały kryzys przyspieszy transformację klimatyczną.

„miękki” elektorat PiS

- W pierwszej chwili bardziej niechęć wobec samej zimy, niż problemów w ogrzewaniu.
- Jest niepewność, ale w praktyce nie wiadomo, jak to wypadnie.
- Możliwe przejście na nauczanie zdalne w szkołach – przyjęte krytycznie.
- Obawa przed rachunkami za energię.
- Mamy jako Polska całkiem dużo wiatraków i pozostałych OZE.
- Rośnie motywacja, by umieć sobie radzić bez węgla.



ZMORA 4

POLITYKA

wyborcy niezdecydowani opozycyjni

- Oczekiwanie uczciwości w życiu publicznym.
- Jedna ekipa opozycyjna, która zyskuje większość – oczekiwanie koalicji jest tylko przejawem przeświadczenia, że opozycja powinna działać razem.
- Trzeba uporządkować bałagan po PiS.
- Potrzeba kogoś mądrego.
- Tymczasem realnie przypuszczalnie wystąpi rozdrobnienie, każdy pójdzie po władzę osobno.

„miękki” elektorat KO

- Nadzieja na aktywizację młodszych niż target PiS.
- Najważniejsze, by PiS przegrał.
- Mimo wszystko, opozycja jest słaba i miałka, brakuje jej mocnego stanowiska i konkretów.

„miękki” elektorat PiS

- Przed wyborami będzie dużo obiecywania.
- W Polsce nie jest bardzo dobrze, ale nie jest też źle – nie ma nikogo do zastąpienia PiS, oferty są nieprzekonujące.
- PiS wygra, bo zauważył ludzi poza dużymi miejscowościami, dotarł z programem, zrealizował. Inni nie dowozili, PiS dowiózł.



ZMORA 5

KPO

wyborcy niezdecydowani opozycyjni

- Brak pieniędzy jest spowodowany tzw reformami sądownictwa, uporem Zbigniewa Ziobry oraz tym, że Jarosław Kaczyński nie może nie pozwalać Ziobrze na jego postępowanie
- Główną przeszkodą jest Zbigniew Ziobro, dopóki jest w rządzie – nic się nie zmieni.
- Sytuacja może ulec zmianie po wyborach.

„miękki” elektorat KO

- Nadzieja na aktywizację młodszych niż target PiS.
- Najważniejsze, by PiS przegrał.
- Mimo wszystko, opozycja jest słaba i miałka, brakuje jej mocnego stanowiska i konkretów.

„miękki” elektorat PiS

- Przed wyborami będzie dużo obiecywania.
- W Polsce nie jest bardzo dobrze, ale nie jest też źle – nie ma nikogo do zastąpienia PiS, oferty są nieprzekonujące.
- PiS wygra, bo zauważył ludzi poza dużymi miejscowościami, dotarł z programem, zrealizował. Inni nie dowozili, PiS dowiózł.

PIERWSZA POTYCZKA NA MURACH



w 2023 wygrał PiS. Co sądzicie?

**zgroza,
ostateczny
upadek**



w 2023 wygrał PiS. Co sądzicie?



zgroza,
ostateczny
upadek



zgroza,
ostateczny
upadek

w 2023 wygrał PiS. Co sądzicie?

zgroza,
ostateczny
upadek

zgroza,
ostateczny
upadek

spokój,
pewność



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Donald Tusk. Co sądzicie?**

**obawa i
problemy**



w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje Donald Tusk. Co sądzicie?

dystans

**obawa i
problemy**



w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje Donald Tusk. Co sądzicie?

normalność

dystans

**obawa i
problemy**



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Szymon Hołownia. Co sądzicie?**

**nadzieja,
zanadto w
Kościół**



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Szymon Hołownia. Co sądzicie?**

**nadzieja,
zanadto w
Kościół**

nadzieja



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Szymon Hołownia. Co sądzicie?**

**nadzieja,
zanadto w
Kościół**

nadzieja

**brak
doświadczenia**



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Władysław Kosiniak-Kamysz. Co sądzicie?**

niewiarygodne



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Władysław Kosiniak-Kamysz. Co sądzicie?**



niewiarygodne



niemożliwe

**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Władysław Kosiniak-Kamysz. Co sądzicie?**

nieprzekonujące

niewiarygodne

niemożliwe



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Rafał Trzaskowski. Co sądzicie?**

**silnie
pozytywna
reakcja**



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Rafał Trzaskowski. Co sądzicie?**

**silnie
pozytywna
reakcja**



**polityk aktywny,
skompromitowany
Czajką**



**w 2023 wygrała opozycja. Premierem zostaje
Rafał Trzaskowski. Co sądzicie?**

**silnie
pozytywna
reakcja**

**silnie
pozytywna
reakcja**

**polityk aktywny,
skompromitowany
Czajką**





DZIĘKUJĘ!

**Najbliższy
ŚWIATOWID
już za 3 miesiące!**